

Република Србија
ТУЖИЛАШТВО ЗА РАТНЕ
ЗЛОЧИНЕ
КТО.6р.1/12
22.06.2012.године
Београд
СС/МС

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
-Одељење за ратне злочине-

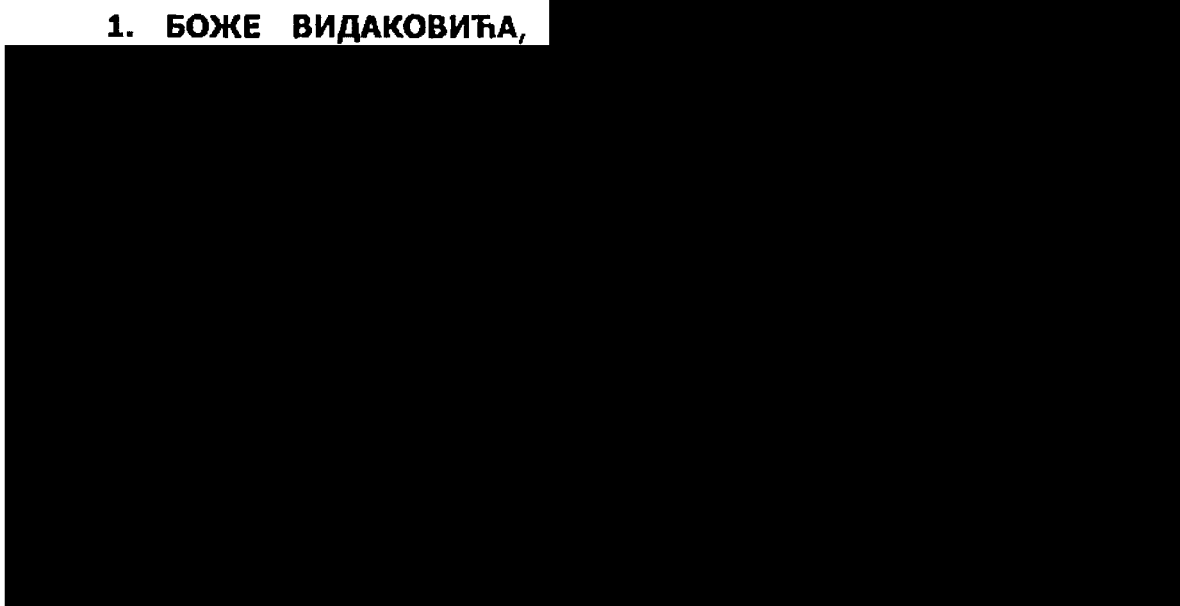
БЕОГРАД

На основу чл.331. ст.1. и 2. у вези чл.43. ст.2. тач.5. Законика о кривичном поступку и чл.3. и чл.4. Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине, подижем

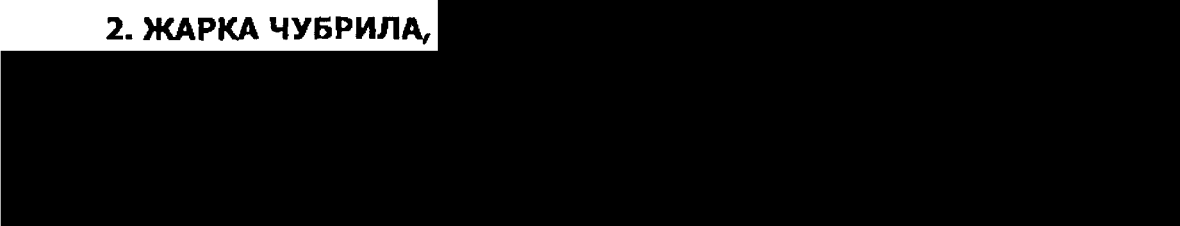
О П Т У Ж Н И Ц У

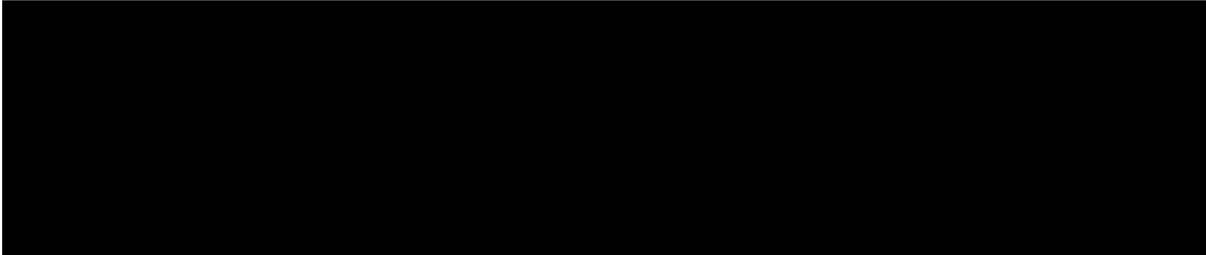
Против:

1. БОЖЕ ВИДАКОВИЋА,

2. ЖАРКА ЧУБРИЛА,

ШТО СУ:

за време немеђународног (унутрашњег) оружаног сукоба који се у времену од прве половине 1991.године, па до краја исте године, одвијао на територији Републике Хрватске, тада у саставу СФРЈ, између оружаних снага ЈНА, оружаних јединица ТО САО Славонија, Барања и Западни Срем, са једне стране, и с друге, Збора Народне гарде (ЗНГ) и МУП-а Републике Хрватске, као припадници ТО Тења, у првој половини јула 1991. године, кршећи правила међународног права, и то **окривљени Божо Видаковић** у својству командира IV чете ТО Тења, противно одредбама чл.3. тач.1а) Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима (III Женевска конвенција) од 12.08.1949. године, ратификована Одлуком Народне Скупштине ФНРЈ („Службени лист“ бр.24/50) и чл. 5 у вези чл.4. ст.1. и 2.а) Допунског Протокола уз Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II), извршио убиство једног ратног заробљеника, који је лишен слободе у вези са ратним сукобом а у временском периоду од 07. јула па до краја августа 1991. године, противно чл. 3 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12. августа 1949. године и чл. 5 у вези чл. 4. ст.1 и ст.2.а) и б) Допунског протокола II, противзаконито затворио 7 (седам) цивилних лица хрватске националности а **окривљени Жарко Чубрило**, као припадник ТО при Штабу ТО Тења, противно чл.3. IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12. августа 1949. године, и члана 5. у вези чл.4. ст.1. и 2.а) Допунског Протокола уз Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II), извршио убиство 11 (једанаест) цивилних лица хрватске националности који нису учествовали у непријатељствима,

обојица мотивисани дискриминаторским разлозима заснованим на националном пореклу цивила, па су тако и то:

Окривљени Божо Видаковић

а) дана 07. јула 1991.године у Тењи, након што је припадник МУП-а Републике Хрватске Ђуро Киш био заробљен током оружаног сукоба између припадника ТО Тења и припадника МУП-а Хрватске, те лишен слободе и доведен у Штаб ТО Тења и услед таквог лишења слободе био онеспособљен за

борбу, извео оштећеног Ђуру Киша из зграде Штаба, водећи га руку везаних бодљикавом жицом, те у ходнику биоскопске сале „Партизан“ пуцао у њега из аутоматског оружја у пределу главе и тела и на лицу места га лишио живота,

- чиме је извршио кривично дело ратни злочин против ратних заробљеника из чл.144. КЗ СРЈ.

б) неутврђеног дана у периоду од 07.јула 1991.године до краја августа 1991.године, у својству командира IV чете ТО Тења, нечовечно поступао према цивилном становништву тако што је без законског основа и стварног разлога прво затворио 7 (седам) цивилних лица хрватске националности - Марију и Марка Кнежевића, Манду Бановић, Фрању Фучека, Недељка, Елизабету и Андрију Готовца у кући Перице Ђосића у Тењи, у ул. Бранка Радичевића и ту их држао до краја августа када их је укрцао у бело комби возило и одвезао у непознатом правцу, свестан да су оштећени све то време трпели тешке душевне патње проузроковане великим страхом у наведеним околностима за свој телесни интегритет и живот, поготово након одвожења наведеним возилом које последице је и хтео, након чега се оштећенима губи сваки траг до фебруара 1992.године, када је сведок Ђоко Бекић препознао оштећене Недељка, Елизабету и Андрију Готовца чији су лешеве заједно са више других лешева пронађена на њиви иза улице Бранка Радичевића, и док касније тела свих оштећених нису пронађена и ексхумирана из гробнице на Бетином Двору, дана 26.02.1998. године,

- чиме је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из чл.142. ст.1. КЗ СРЈ.

Окривљени Жарко Чубрило

Неутврђеног дана половином јула 1991.године у Тењи, ангажовао два припадника ТО Тења у Штабу ТО Јову Личину и Саву Јовановића, поделио им везе од канапа, довео до импровизованог затвора лоцираног у биоскопској сали „Партизан“, наредио НН припаднику ТО Тења који је био задужен за тај затвор, да из затвора изведене затворена цивилна лица, говорећи: „Отвори, нека изађу низа степенице“, те је из затвора изведено 11 (једанаест) цивилних лица хрватске националности - Иван Валентић, Марија Церенко, Анс Хорват, Катиц Киш, Пера Мамић, Јосип Медвед, Стипе и Евица Пенић, Јосип Продановић, Владимир Валентић и Фрања Бурча, потом Сави и Јови наредио да цивилима вежу руке а затим наредио цивилима да уђу у товарни део камиона и одвезао их прво до Силаша а након задржавања испред основне школе у Силашу и до сточног гробља у близини Боботе, након чега је наредио возачу камиона да заустави камион, те наредио Сави и Јови да подигну цираду, затим наредио цивилима да изађу, те је при изласку наведених оштећених из товарног дела камиона, једног по једног убијао на лицу места тако што им је пуцао у главу из аутоматског оружја марке „Хеклер“,

128/32

- чиме је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из чл.142. ст.1. КЗ СРЈ.

ПРЕДЛАЖЕМ

Да се пред тим судом закаже и одржи главни јавни претрес, на који да се позову:

I- Тужилац за ратне злочине.

II- Окривљени: Божа Видаковић и Жарко Чубрило, које привести из притвора Вишег суда у Београду.

III- Браниоци окривљених Бранко Димић и Симо Кнежевић.

IV- Сведоци – оштећени:

- Јосип Валентић,
- Јулијана Продановић,
- Мирослав Пенић,
- Марија Медвед,
- Луција Валентић,
- Стјепан Хорват,
- Рената Гал,
- Марица Салај,
- Ивка Трајковић,
- Звонко Пенић,
- Владо Велентић,
- Катица Бурча,
- Вера Перковић,
- Јелка Ерменић,
- Јозо Кнежевић,

V – Сведоци:

- Јово Личина,
- Милан Мацакања,
- Саво Шарчевић,
- Мирослав Момчиловић,
- Драган Макарић,
- Жељко Ћелић,
- Благоје Келић,
- Немања Јовчић,
- Миленко Двизац,
- Саво Шарчевић,

129/37

- Никола Суботиновић,
- Млађен Пеказ,
- Драгољуб Миловановић,

- Миленко Капетан,
- Чеда Чатлајић,
- Радослав Подбарац,
- Милена Гајдашевић,
- Бранислав Кнежевић,
- Лазар Радишић,
- Никола Витановић,
- Жељко Брњевац,
- Пајо Бугарски,
- Ђоко Бекић,
- Чеда Вукашиновић,
- Станко Карајица,
- Марта Митерко,
- Илија Тинтор,
- Богдан Угрица,
- Симо Бекић,
- Катарина Церенко,
- Драган Васић,
- Саво Липовина,
- Зденко Матић,

Да се у доказном поступку:

Изврши увид у спис Жупанијског суда у Осијеку КРЗ 4/08, а посебно у фотодокументацију есхумације РХ МУП број ОУ 113/98 са записником Секције број 158/98 о есхумацији тела Ђуре Киша у Тењи, локација 3 од 25.02.1998. године, записником Секције број 187/98 о есхумацији тела Готовац Андрије у Тењи - Бетин двор, локација 4 од 26.02.1998. године, записником Секције број 186/98 о есхумацији тела Бановић Манде у Тењи – Бетин Двор, локација 4 од 26.02.1998. године, записником Секције број 185/98 о есхумацији тела Кнежевић Маре у Тењи – Бетин Двор, локација 4 од 26.02.1998. године, записником Секције број 176/98 о есхумацији тела Фучек Фрање у Тењи – Бетин Двор, локација 4 од 26.02.1998. године, записник Секције број 175/98 о есхумацији тела Кнежевић Марка у Тењи – Бетин Двор, локација 4 од 26.02.1998. године, записник Секције број 174/98 о есхумацији тела Готовац Недељка у Тењи – Бетин Двор, локација 4 од 26.02.1998. године, записник Секције број 163/98 о есхумацији тела Готовац Елизабете у Тењи – Бетин Двор, локација 4 од 26.02.1998. године, те у фотодокументацију РХ МУП број ОКТР 563/2011, предмет фотографисање током 1991. године дворишта биоскопске сале „Партизан“ у Тењи у коме се налазила заробљена Марија Церенко у Тењи (фотографија 1), те Јосип Продановић и на степеништу Стипе Пенић (фотографија број 2) и фотографија 3 на којој се види поред Марије Церенко и стражар ТО Тења Симо Бекић, да се изврши увид у тегет роковник обележен бројем 52 који је одузет од окр.Боже Видаковића,

Да суд на основу члана 406. став 1. тачка 1. у вези члана 405. ЗКП-а, прочита исказ заштићеног сведока под псеудонимом „Курир“ у предмету КРЗ 4/08 на записнику Жупанијског суда у Осијеку РХ Кио-I-75/07 од 06.11.2007.године, јер постоје важни разлози да се овај сведок не саслуша непосредно пред судом у Републици Србији, пошто је статус заштићеног сведока добио у Републици Хрватској на основу члана 238-а до 238-д Закона о казненом поступку Републике Хрватске, по којим одредбама његов идентитет не може бити откривен било коме па ни правосудним органима Републике Србије, не само до краја кривичног поступка, већ заувек.

Да суд прочита извод из КЕ за окривљене по месту рођења.

Образложење

Постојање оправдане сумње да је окр.Божо Видаковић извршио кривично дело против ратних заробљеника из члана 144.КЗ СРЈ и кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142.КЗ СРЈ, а окр.Жарко Чубрило кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. КЗ СРЈ произилази на основу резултата спроведене истраге и предложених доказа.

На територији Републике Хрватске, у првој половини 1991. године па до краја исте, одвијао се немеђународни (унутрашњи) оружани сукоб између оружаних снага ЈНА, оружаних јединица ТО САО Славонија, Барања и Западни Срем, с једне стране и с друге Збора Народне гарде (ЗНГ) и МУП-а Републике Хрватске.

Теријаторијална одбрана Тења формирана је крајем јуна и почетком јула 1991.године. Састојала се од четири чете. Окр.Божо Видаковић је био командир IV чете, а окр.Жарко Чубрило био ангажован на обављању задатака при Штабу ТО Тења. Штаб ТО Тења прво се налазио у кући Драгољуба Миловановића званог „Батела“ а потом у просторијама Месне заједнице.

У првој половини јула 1991. године дошло је до постављања барикада у Тењи, у Улици Загребачкој од стране мештана припадника ТО Тења, а дана 07.07.1991. године дошло је до оружане акције припадника МУП-а РХ, а у акцији је ТО Тења заробила Ђуру Киша, припадника МУП-а РХ који је одведен у Штаб ТО Тење. Тако је Ђуро Киш био лишен слободе и онеспособљен за даљу борбу.

Окр.Божо Видаковић је извео Ђуру Киша из Штаба, одвео га у ходник биоскопске сале, где се налазио затвор за хрватске цивиле и тамо у њега пуцао из аутоматског оружја у пределу главе и тела и тако га лишио живота, а тело Ђуре Киша пронађено је у уском пролазу испред ходника биоскопске сале.

У периоду од почетка јула до краја августа 1991. године, окр. Божа Видаковић, који је био командир IV чете, нечовечно поступао према цивилном становништву тако што је прво затворио у кући Пере Ћосића, у ул.Бранка Радичевића, Хрвате из свог реона и то седам цивила Марију и Марка Кнежевића, Манду Бановић, Фрању Фучека, Недељка, Елизабету и Андрију Готовца и предао их Милету Јајићу, који је био задужен за радни вод, да за та лица организује принудне радове, а потом крајем августа окр.Видаковић је ових седам лица укрцао у бело комби возило и одвезао их, наносећи им тиме тешке душевне патње према објективним мерилима расуђивања, што се показало као оправдано, обзиром да се оштећенима губи сваки траг све до фебруара 1992.године када је сведок Ђоко Бекић препознао оштећене – породицу Готовца, чији су лешеве заједно са више других лешева пронађени на њиви иза улице Бранка Радичевића, те покопани у заједничку гробницу у Ћелијама, а 26.02.1998.године сви оштећени ексхумирани су из гробнице на локацији Бетин Двор.

Неутврђеног дана половином јула 1991. године, окр.Жарко Чубрило, који је био при Штабу ТО Тења из састава ТО Тења, ангажовао је сведоке Саву Јовановића и Јову Личину. Командир јединице ТО у којој су били припадници ТО, сведоци Саво Јовановић и Јово Личина је саопштио овим сведоцима да се јаве окр.Чубрилу у вези размене цивила. Када су се сведоци у Штабу јавили окр.Жарку Чубрилу, овај им је поделио везице канапа и повео их до импровизованог затвора у биоскопској сали, где је стражару наредио да низ степенице из затвора изведе 11 лица хрватске националности, који су ту били затворени и то Ивана Валентића, Марију Церенко, Ану Хорват, Катицу Киш, Перу Мамића, Јосипа Медведа, Стипа и Евицу Пенић, Јосипа Продановића, Владимира Валентића и Фрању Бурча.

Када су цивили изашли, окр.Чубрило је наредио затвореницима да се окрену лицем према зиду, а Јови и Сави да им вежу руке, те потом наредио цивилима да уђу у теретни део камиона. Ту се поред камиона, затекао сведок Милан Мацакања, који је помогао оштећенима да уђу у камион, а за воланом у кабини налазио се сведок Бранислав Кнежевић, коме је одраније припадао камион јер га је возио у предузећу у коме је радио. Када је касније камион кренуо, у камион је ушао сведок Милан Мацакања, да би пронашао сина који је био у Боботи због тога што је оперисан. У Силашу сведок Бранислав Кнежевић више није хтео да вози камион, а окр.Чубрило наредио је сведоку Милану Мацакањи да преузме вожњу. Међутим, сведоци Саво и Јово, који су били у теретном делу камиона, нису знали да је до Силаша возио Кнежевић, јер су, обзиром на то да су видели Мацакању поред камиона у Тењи и у крајњем одредишту у Боботи на сточном гробљу, сматрали да је сведок Мацакања све време управљао камионом.

Када је камион стигао на сточно гробље у Боботи, окр.Чубрило је наредио возачу да се заустави, а цивилима да један по један излазе и потом их појединачно убијао из аутоматског оружја „хеклер“ који је претходно узео у Силашу, пуцајући им у главу.

132/37

Међутим, тела оштећених до данас нису пронађена, јер су премештена са места где су лишени живота.

Докази којима се утврђују чињенице о оружаном сукобу су:

- искази окривљених Боже Видаковића и Жарка Чубрила и искази сведока Мирослава Момчиловића, Јове Личине, Милана Мацакање, Лазара Радишића, Драгољуба Миловановића, Симе Бекића, Ђорђа Момчиловића који су испитани током истраге,

Докази којима се утврђују чињенице које су предмет доказивања за окр.Божу Видаковића су:

1.Докази којима се утврђује чињеница да је окр. Божо Видаковић био припадник ТО Тења су:

- искази окр. Боже Видаковић и искази сведока Мирослава Момчиловића, Јове Личине, Милана Мацакање, Драгољуба Миловановића, Ђорђа Момчиловића те исказ сведока под псеудонимом „Курир“.

2. За убиство ратног заробљеника Ђуре Киша:

- искази сведока: Милана Мацакање, Сава Шарчевића, Мирослава Момчиловића, Лазара Радишића, Николе Витановића и Паје Бугарског,
- записник о есхумацији Ђуре Киша.

3. За противзаконито затварање цивила:

- искази сведока: Ђорђа Момчиловића, Мирослава Момчиловића, Николе Витановића, Ђоке Бекића, Илије Тинтора, Милене Гајдашевић, Јелке Ерменић и Јозе Кнежевића,
- записници о есхумацији Марије и Марка Кнежевића, Манде Бановић, Фрање Фучека, Недељка, Елизабете и Андрије Готовца,
- тегет роковник (означен бројем 52), који је одузет окр.Божу Видаковићу,

Докази којима се утврђују чињенице које су предмет доказивања за окр.Жарка Чубрила – за убиство 11 цивила су:

1. Докази којима се утврђује да је окр. Жарко Чубрило био припадник ТО Тења су :

- исказ окр.Боже Видаковића,
- искази сведока Јове Личине, Милана Мацакање, Бранислава Кнежевића, Лазара Радишића, Драгољуба Миловановића званог „Батела“, Ђоке Бекића, Илије Тинтора, Симе Бекића и Катарине Церенко

- 133/37
- фотографија која се налази у фотодокументацији Републике Хрватске
 - РХ МУП број ОКТР 563/11

2. Докази којима се утврђује убиство 11 цивила су:

- **Искази сведока Јове Личине и сведока Милана Мацакање.**

Из исказа сведока Сава Шарчевића на записнику пред истражним судијом од 19.09.2011. године утврђује се да је ТО организована пре 07.07.1991. године и да нису имали униформе, да су се организовали да затворе село да би га бранили са свих страна, и то по четама те да је он био командир Прве ратне чете. Навео је да је Жарка Чубрила видео једном или два пута и да мисли да га је видео 07.07.1991. године у једној групи људи, да је видео својим очима да је Ђуро Киш заробљен, да када је заробљен да је везан, и да није имао оружје када је заробљен.

Из исказа сведока Мирослава Момчиловића на записнику пред истражним судијом од 13.09.2011. године утврђује се да су Божа Видаковић и Жарко Чубрило били при штабу у команди ТО, да је током јула виђао обојицу, а да после тога Жарка није виђао, да се сећа да су цивили прво затварани у Улици Бранка Радичевића, од центра према гробљу прва десно, у једној кући, а да су после пребачени у кино салу и да су их чували у кино сали припадници ТО, да се сећа да је Ђуро Киш био заробљен и доведен у кино салу и да није прошло дуго после почетка сукоба, да се сећа да су у кино салу ишли Божа Видаковић и Бошко Сурла и када је изашао Бошко Сурла, рекао је да „ова будала уби човека“, да се чуо један пуцањ и да су после тога сви утрчали унутра, те да је човек лежао и био мртав, да је Бошко Сурла рекао да га је Божа Видаковић убио те да је све у Тењи било у саставу ТО и да мисли да је Жарко Чубрило био при Штабу нешто.

Из исказа сведока Николе Витановића на записнику пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку од 12.12.2011. године утврђује се да се сећа како се Божа Видаковић хвалио и говорио: „Гадове сам рјешио“ и да је споменуо да је он Ђуру Киша „решео“, те да је од жена из свог суседства чуо да је Божа Видаковић одвео Марка и Мару Кнежевић са којима је био у добрим односима, као и породицу Готовац. Навео је да је након нестанка Марије и Марка Кнежевића отишао у штаб ТО Тења, где је на степеницама срео Божу Видаковића, те да га је питао за Кнежевиће и да му је Видаковић реско одговорио: „Шта се ја за њих занимам?“ Навео је да мисли да су Кнежевићи одведени због тога што су њихови синови Јозо и Зоран побегли и да је вербални сукоб између њега и Видаковића зауставио Јован Ребрача.

Из исказа сведока Паје Бугарског на записнику пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку од 13.12.2011. године утврђује се да је само једном видео у другој половини седмог месеца 1991. године Жарка Чубрила и то када се вршила санација Насеља Тење 2. Навео је да је обавио преглед леша Ђуре Киша чије тело се налази између старе амбулатне и бивше биоскопске сале у Тењи, уочио је да тела Киша и Голека и да нису смртно страдала на месту на

134/37

којем их је затекао. Уочио је на телу Ђуре Киша и то на леђима код леве слабинске регије, према десној плећки, четири или пет устрелних рана највероватније од ватреног оружја, да је Милану Мацакањи лично помогао да унесе та тела у комби и да се радило о комбију црвене боје марке „Фијат“, да је на лицу места написао пријаву и потврду о смрти и да је то било 07.07.1991. године, те да је потврду о смрти предао у матични уред, да се сећа да је судија Арамбашић затражио, ако је икако могуће, да се тела Киша и Голека пребаце у Осијек, ради обдукције, али да то није било могуће, јер је све било затворено, да је радио у функцији мртвозорника све до јануара 1992. године.

Из исказа сведока Ђока Бекића на записнику пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку од 13.12.2011. године утврђује се да се овај сведок сећа да је у другом месецу 1992. године пронађено тело Андрије Готовца и његових родитеља и то у каналу, на путу Тење – Силаш и то неких 2-3 км од Тење према Силашу, да је чуо да је Видаковић неке цивиле злостављао и убијао, да је био стражар испред затвора биоскопске сале и да је видео као заробљенике у том затвору цивиле браћу Валентић, Марију Церенко, Ану Хорват, Катицу Киш, Перу Мамић, Јосипа Медведа, Стипа и Евицу Пенић, Јосипа Продановића и Фрању Бурча као и друге непознате особе, те да је држао стражу пред тим затвором неких 5-6 дана док није почела жетва и да је чуо касније да су ови људи који су ту били као заробљеници одведени у главни затвор који је оформљен у Борову селу.

Из исказа сведока Илије Тинтора на записнику пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку од 14.12.2011. године утврђује се да је током 1991. године у Силашу видео камион „Застава“ са којим је дошао Видаковић, Кнежевић и Мацакања и да је пролазио мотором и да је из тог камиона чуо гласове, мушке и женске, али да се није заустављао и да се сећа да је ту, пред основном школом ОШ „Силаш“ искочила једна особа и да је препознао поштара Јосипа Медведа, али да су поштара стигли и ухватили, везали га и вратили у камион и да је један од ових који су јурили Медведа, био из Осијека и звао се Јово.

Из исказа сведока Милене Гајдашевић на записнику пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку од 20.12.2011. године утврђује се да јој је познато да су у кући Перице Ћосића били Марија и Марко Кнежевић, Фрањо Фучек, Манда Бановић и породица Готовац, да су наведени били отприлике месец дана, а можда и нешто више, у кући Ћосића и да јој је познато да нико није смео изаћи из куће и да је видела да у кућу Ћосића стално долази Божо Видаковић. Сећа се да је свих 7 цивила изведено из куће Ћосића око 13 часова и да је било јако вруће, да је испред куће стајао Божо Видаковић, те да их је одвео до белог комбија који је био паркиран на улици и да су сви ушли у комби, те да је Божо затворио исти, сео и одвезао их и након тога их више никада није видела.

Из исказа сведока Јелке Ерменић пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку од 09.01.2012. године утврђује се да је њен отац Фрањо Фучек био затворен заједно са породицом Кнежевић и Готовац и да је од једног члана

135/37

породице Готовац сазнала да су сви заједно били ликвидирани ватреним оружјем, а да су њихова тела разбацана по пољу иза башта у Улици Бранка Радичевића.

Из исказа Јове Личине пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку дана 24.10.2011.године утврђује се да је 10. јула 1991. године дошао у Тење, да је тај сведок у команди видео Жарка Чубрило, да је чуо да је исти заменик командира, да му је командир био извесни „Тешо“ који је погинуо, да се не сећа његовог имена и презимена, да му је „Тешо“ рекао да је Чубрило наредио да оде у команду заједно са Савом, да су се њих двојица јавили у команду. Тачније, када су ушли у команду Чубрило је изашао из канцеларије и носио шпаге у рукама, беле шпаге и да им је шпаге (канапе) дао и то пола Сави а пола Јови и рекао им „хајдете са мном“, да су отишли доле и видели да је камион паркиран и то према исказу сведока један мали плави, а да је око камиона било пуно народа, те да је Чубрило наредио да се отвори затвор и то речима: „Отвори, нека изађу низ степениште“, те да су цивили излазили један за другим, да би потом Жарко рекао: „Окрените се према зиду“, да је имао оружје и рекао Сави и Јови: „Вежите их“, те да су они поступили како им је речено. Сведок је навео да је било око 12 или 13 цивила, да је цивилима помогао да уђу у камион Милан Мацакања, да је Милан Мацакања возио камион, да су у кабини камиона били шофер и Чубрило, да су дошли до Силаша где су стали где је видео и једног црног човека у цивилу и да су у Боботи стали и да су Мацакања и Чубрило отишли у једну зграду у Боботи, да би потом наставили кретање према Пачетини и да је у једном моменту након што су се зауставили у једној шуми лево од главног пута у близини сточног гробља, Чубрило рекао да се забаци цирада, те да су то извршили Саво и Јово и да су након што су цивили излазили један по један, Чубрило исте лишио живота. Такође је навео да Милан Мацакања није излазио из камиона, а да су се он и Саво налазили са стране камиона.

Из исказа Милана Мацакање утврђује се да је овај сведок био у Територијалној одбрани возач, а да је Жарко Чубрило био комесар у Штабу, а Божо Видаковић вероватно командант неке чете, да је Жарка Чубрило виђао до 14-15-07.1991. године, а Божу Видаковића још 3-4 године након избијања сукоба у Тењу. Навео је да му је познато да је Ђура Киш одведен у биоскопску салу око 7 или 8 сати дана 07.07.1991. године и био удаљен око 150 м од биоскопске сале, када је чуо рафал, 4-5 метака, те да је питао ко то пуца мештане који су тада били око њега, који су му рекли да је Божо Видаковић извео Киша из сале и убио га, да је потом отишао да види Ђуру Киша и да је видео како лежи мртав са 4-5 метака у телу и то уздуж, погођен од главе надоле. Такође је навео да је 10. јула 1991. године, поподне чуо да је ухваћена група Хрвата и да је у биоскопској сали било затворено 8 мушкараца и 5 жена, да се сећа да је 13. јула 1991. године поделио доручак, да је испред Команде видео добровољце Саву и Јову и Жарка Чубрило, те да су га питали да ли има негде канапа те их је упутио код домара, па пошто је планирао да иде да обиђе сина, након што је обезбедио замену за поделу ручка и вечере, кренуо је према биоскопској сали и видео камион између послуге и вртића. Том приликом је видео да цивили улазе у камион, те његову прију Ану Хорват коју је ударио по

стражњаци и рекао: „Поздравите ми Главаша и Туђмана“, јер је мислио да иду на размену. Након тога је кренуо према Силашу, али после 200-300 метара чуо је камион иза себе којим је управљао Кнежевић Бранимир и кренуо са њима до Боботе. У кабини је био и Жарко Чубрило, а два добровољаца Саво и Јово у задњем делу. Након доласка у Силаш, камион је паркиран у школском дворишту и из њега излазе Кнежевић, Чубрило, добровољац Саво и он. Након тога Чубрило му је рекао да вози, а да Кнежевић остане у Силашу, те су кренули према Боботи, да би у Боботи Чубрило отишао у једну кућу и након 4-5 минута се вратио са другим оружјем за које је рекао да је „хеклер“. Наставили су кретање према Пачетини и трећа линија лево скренули и изашли на једну чистину где је било сточно гробље, те је Чубрило наредио да се заустави камион, да је он остао у кабини и како му је смрад од сточног гробља сметао, он је изашао из кабине и удаљио се 10 до 12 м од истог, те повраћао и у том стању и кроз сузе погледао и видео да су странице камиона отворене, да се Јово добровољац налазио на десној страни а на левој у правцу његовог гледања, док је Саво био у камиону испод цираде и помагао цивилима да изађу, те да је чуо звук као фијук и када је погледао видео је да већ 2-3 особе леже и како је, чим би цивили изашли из камиона, било да су пали или клекли, Жарко Чубрило је хеклером у сваког од њих испалио по 2-3 метка у главу.

Из исказа сведока под псеудонимом „Курир“ на записнику пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку Кио-I-75/07 од 06.11.2007. године утврђује се да је сведок био припадник Територијалне одбране Тења, да је 12. или 13.07.1991. године, позван заједно са још једним припадником ТО Тења, да се хитно јави у Команду да би препратили неке особе из затвора у Тењи у други затвор. Када су дошли у ТО која се налазила у просторијама старе основне школе, затекли су Жарка Чубрила и Милана Мацакању, те да су им ту дали беле кан апе и одвели их до места биоскопске сале, где је био паркиран један мањи камион, те да су цивили изашли из биоскопске сале и да су један по један улазили у товарни део камиона. Након тога Жарко Чубрило је двојици припадника ТО рекао да се попну у товарни део камиона, те су кренули у правцу Силаша, да су се зауставили у центру села и након тога кренули у правцу Боботе, где су се такође задржали, да би по наставку кретања у једном моменту из непознатих разлога, камион скренуо лево у једну шуму, те да је из камиона изашао Жарко Чубрило и након што је рекао да подигну цираду камиона цивили су излазили један по један и Жарко Чубрило их је из пушке једног по једног убијао.

Из исказа сведока Бранислава Кнежевића на записнику пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку од 12.12.2011. године утврђује се да је возио камион и да се сећа једног догађаја и да мисли да је то било у лето 1992. године, када је камионом возио цивиле до места Силаш и касније су ти цивили нестали. Сећа се да је у затвор ТО Тења дошао лично Жарко Чубрило по наведене заробљенике и да је у кабини камиона као сувозач седео Божа Видаковић и Жарко Чубрило, да је у месту Силаш изашао из камиона и да је рекао да више не жели да вози камион и да му није познато ко је после њега возио камион.

137/137

Из исказа сведока Лазара Радишића на записнику пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку од 12.12.2011. године утврђује се да познаје Божу Видаковића, званог „Усташа“ и да се команда ТО налазила у Улици маршала Тита, да му је познато да је била формирана и милиција Тење, која је била смештена 100 метара од команде ТО у објекту који је данас дечији вртић, да се иза тог објекта налазио биоскоп „Партизан“, те да се између ова два објекта где су били команда ТО и милиција налазио возни парк у којем је радио, везано за Божу Видаковића навео је да у почетку није носио никакву униформу и да је униформу ЈНА носио касније, зелена једнобојна, да има сазнања да је Божа Видаковић убио супружнике оштећене Кнежевић Марију и Марка и да је наведено чуо од Николе Броцића, који је рекао: „Божо, Усташа, убио је Кнежевића и Андрију“. Навео је да се сећа да је у Улици маршала Тита видео Божу Видаковића који испред себе води Ђуру Киша којем су руке напред биле везане бодљикавом жицом и да се налазио испред возног парка где је радио на улици, те да је био удаљен неких 80 метара када је видео како Видаковић води Киша као заробљеника, а видео је да га води према простору где је била милицијска станица и биоскопска сала, те да је зашао са тим заробљеником између биоскопске сале и станице милиције, а да је од људи који су успут сретали Божу Видаковића чуо да су га питали: „Божо, куда га водиш?“, а Божа Видаковић је одговорио: „Идем да му пресудим“, да пуцањ није чуо, но било му је јасно да је он њему пресудио. Навео је да се сећа да је Ђуро Киш вођен с бодљикавом жицом на рукама и да је било око поднева или 13 сати. Исти дан добио је налог да са Миланом Мацакањом превезе и сахрани Ђуру Киша и то комбијем марке „Застава Фића“ црвене боје. Навео је да су у наведеном простору затекли два тела, прекривена ћебетом, да је под једним ћебетом био мртав Ђуро Киш а да је друго тело било мушкарца по презимену Голек. Негде, између 15 и 17 сати истог дана, те да када су открили тело Ђуре Киша, видео је да на рукама није било бодљикаве жице. Сећа се да је видео ране од ватреног оружја, те да је Милан Мацакања предао тела родбини страдалих. Навео је да се сећа да је тог дана био топао дан, летњи. Наведени догађај био у лето 1991. године, али да не може да прецизира у ком месецу. Навео је да познаје брачни пар Пенић и да се сећа да су били ухапшени и доведени у ходник биоскопске сале и то у лето 1991. године и да је он добио задатак да носи храну тим заробљеницима, те да је носио неких 4-5 дана храну у тај ходник тим заробљеним цивилима из Тења и да је међу заробљеницима видео и особу по презимену Хорват а која је била прија Милану Мацакањи, да је видео Милана Мацакању како утовара у камион марке „Застава“ цивиле из биоскопске сале и да је видео како Милан Мацакања удара Ану Хорват док се пењала преко столице у вагон камиона. Такође је навео да му је познато да је Жарко Чубрило био при команди ТО Тења и да је био јако близу Јовану Ребрачи а да му није познато какву је функцију имао.

Из исказа сведока Драгољуба Миловановића – Бателе на записнику пред истражним судијом од 20.09.2011. године утврђује се да су и Божа Видаковић и Жарко Чубрило били при Територијалној одбрани и да је Жарко Чубрило у његову кућу дошао после „пар дана“ од када је нападнуто насеље и да не може да определи да ли је био месец дана, месец и по и да не зна, да је могуће и два месеца.

138/37

Из исказа сведока Сима Бекића на записнику пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку од 14.12.2011. године утврђује се да је у биоскопу Тења оформљен затвор, да је међу заробљеницима мештанима Тења, била и женска особа по презимену Церенко, да мисли да је наведена била у седмом или осмом месецу 1991. године затворена у овај затвор и да је чуо да су особе из биоскопске сале размењене, те да је радио као стражар затвора у биоскопској сали.

Из исказа сведока Катарине Церенко на записнику пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку од 15.12.2011. године утврђује се да је живела у Улици маршала Тита број 13, да Божу Видаковића познаје од пре рата, а да је Жарка Чубрила упознала тек када су била ратна збивања, те да је када су почели сукоби, почетком лета 1991. године, отишла преко пута своје куће до куће Марте Митерко, да се ту склони, да је до куће Марте Митерко дечији вртић у којем је смештена била нова милиција и ту је била њихова команда, да је радила у команди ТО на пословима чишћења просторија. Навела је да се сећа да је у лето 1991. године у кућу код Марте Митерко, дошао лично Жарко Чубрило да би је одвео, те да је Марија Церенко ухваћена првих дана када су у Тењи постављене барикаде.

Из исказа сведока Ђорђа Момчиловића на записнику пред истражним судијом од 17.10.2011. године утврђује се да за Жарка Чубрила зна да је био у команди, а да ли је био на некој функцији, то не зна а да за Божу Видаковића зна да је био у Територијалној одбрани као први међу једнакима и да је био у Јединици код Боже Видаковића, да се сећа да је Команда била у Бателиној кући и да је међу људима који су били у Штабу био и Жарко Чубрило присутан и да га је виђао у Команди. Навео је да је формирана радна обавеза за све хрвате који су остали у селу, али у том почетку у седмом месецу, да су сви били у својим кућама и да су по две, три куће биле заједно и да је то у његовој улици била кућа породице Крешо и да је кућа наведене породице била одмах до Божине.

Из исказа сведока Жељка Брњиварца на записнику пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку од 12.12.2011. године утврђује се да му је из приче познато да је Божа Видаковић повезан са ликвидацијом Ђуре Киша, а да је Жарка Чубрила једном видео и то када је породицу Думанчић водио у кућу Стеве Кукића, где је био импровизовани затвор.

Из исказа сведока Звонка Пенића на записнику пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку од 19.01.2012. године утврђује се да је син Стипе и Евице Пенић и да поседује фотографију на којој се види Јосип Продановић, као затвореник и Марија Церенко, те његов отац који чучи односно седи на улазу биоскопске сале, те да се на фотографији види и затворски чувар Симо Бекић.

На основу увида у тегет роковник број 52, који је пронађен код окр.Видаковић Боже, утврђује се да је окр.Видаковић у време дешавања догађаја из диспозитива оптужнице својеручно констатовао да лица хрватске

139132

националности која су са породицом Готовац у улици Бранка Радичевића треба камионом пребацити на другу локацију.

Из исказа свих наведених сведока који су недвосмислени и уверљиви а делимично и на основу исказа окр.Боже Видаковића, несумњиво произилази да је окр. Боже Видаковић, као командир IV чете ТО Тења, дана 07.07.1991. године убио Ђуру Киша заробљеног припадника МУП-а РХ, те да је у периоду од 07.07.1991.године до краја августа 1991.године затворио седам цивила хрватске националности, које је затим на крају белим комби возилом одвезао из куће Пере Ћосића где су били затворени, наносећи им тиме тешке душевне патње, те се од тада оштећенима губи сваки траг све до фебруара 1992. године када је сведок Ђоко Бекић препознао оштећене породицу Готовац чији су лешеве заједно са више других лешева пронађени на њиви иза улице Бранка Радичевића, те покопани у заједничку гробницу у Ћелијама а 26.02.1998.године ексхумирани из гробнице на локацији Бетин Двор.

На основу истих исказа произилази да је окр.Жарко Чубрило неутврђеног дана, половином јула 1991. године, као припадник ТО при Штабу ТО Тења, из импровизованог затвора биоскопске сале преузео 11 цивила хрватске националности, који су ту противзаконито затворени, наводно из разлога да би их одвезао на размену, да је затим ове цивиле камионом којим је најпре управљао сведок Бранислав Кнежевић, а потом сведок Милан Мацакања, одвезао до сточног гробља у близини Боботе, где је овим цивилима наредио да један по један из камиона излазе и затим сваког од тих 11 цивила лишио живота, пуцајући им у главу из аутоматског оружја хеклер, одмах по изласку из камиона.

Износећи своју одбрану током истраге окр.Боже Видаковић негира извршење кривичних дела и наводи да је он био пре избијања сукоба председник радничког савета и да је радио у радној организацији ОТП Осијек као возач и да је у предузећу био јако цењен, да је био политички активан и да је морао да напусти радну организацију и да је у присуству полиције поручио преко озвучења Хрватима: „Боље да се оканете ватре, јер ћете у тој ватри први да изгорите!“. Навео је, пошто је био политички ангажован, скупљао је народ, гледао и пратио ко држи стражу од мештана Тења хрватске националности. Да је био веома популаран и да је био у организацији довлачења оружја из Србије у Тење, да је оружје делио Србима, да је оружје делио у делу где је он живео и да су то тадашње улице Змај Јовина, Раде Кончара, Бранка Радичевића, Маршала Тита. Навео је да је он био организатор формирања Територијалне одбране и да су се организовали у оквиру ТО када су формирале чете, да је формирана ТО пре 29.06.1991.године, да су само „главни“ имали униформу, те да је он био командир 4.чете.

Износећи своју одбрану, навео је да је он био главни за свој реон и да наређење њему и његовој чети нико није могао издавати и да су у Штабу ТО Тење били командант Јован Ребрача и командири четири чете.

140/37

Навео је да је дошао у сукоб са окр.Жарком Чубрилом када су били у Штабу код „Бателе“, те да је Жарко Чубрило плакао и да је тек касније сазнао да је Жарко Чубрило становао код „Бателе“, такође је навео да је Жарко Чубрило био члан Штаба али да дужност није обављао, да је мислио да је у Штабу, обзиром да је у Штабу био стално, а мислио је да је у саставу Штаба обзиром да је он био председник Одбора, те да је касније чуо да је становао код „Бателе“.

У односу на убиство Ђуре Киша, навео је да је он 07.07.1991. године био на свом положају, да не зна да је Киш био заробљен или убијен, али у наставку изношења своје одбране навео је да је Ђуро Киш ваљда убијен исти дан када је и заробљен 07.07.1991.године, и да је био затворен у биоскопу.

Што се тиче другог кривичног дела које му се ставља на терет, негирао је извршење, те да је Марију и Марка Кнежевић одвезао на место где су били Готовци и да су ту хранили стоку код Ђосића, те да је рекао Миловану Радосављевићу да они морају бити дислоцирани из куће Ђосића, да због њихове безбедности не могу боравити у тој кући да је био одговоран за њихову безбедност, да су они тамо живели, хранили стоку, да нису били затворени, да их је он довео и оставио да живе заједно, те отишао, да су Кнежевићи, Готовци, тачније били Хрвати који су били на његовом терену и да су ту још били и породица Крешо и да друге Хрвате у реону није имао, а да је Манда Бановић била у његовом возилу иза леђа када је одвезао Марка и Марију Кнежевић код Готовца у улицу Бранка Радичевића у кућу Пере Ђосића након почетка сукоба 1991.године. Такође је навео да није имао никакве везе у односу на распоређивање цивила хрватске националности на принудне радове, те да је био дужан да има подсетник за рад, да Хрвате попише и да спискове преда ради ангажовања у радне водове. Тврдио је да цивили нису убијени од стране његове чете, да не зна ко је одвео те људе и убио. У односу на мењање идентитета, навео је да је то урадио зато што је био на списку УНПРОФОР-а за хапшење ратних злочинаца. Да је имао зелену маскирну униформу из два дела и да је носио пиштољ ЦЗ и хеклер „Кох“ кал.9мм, те да је на глави имао сиву беретку са српским грбом.

Износећи своју одбрану, окр.Божо Видаковић навео је да је тегет роковник који се налази у списима предмета број 52 његов, те да је белешку која се налази у роковнику он сачинио, а на основу позива који је добио из Штаба путем „мотороле“, да се не сећа ко му је то из Команде пренео и да о садржају белешке није у први мах ни са ким разговарао. На састанку у Штабу је разговарао о садржају белешке и да није било изводљиво реализовати одвожење цивила.

Оваква одбрана окр.Боже Видаковића је неоснована и у супротности са предложеним доказима, а усмерена на избегавање кривице, обзиром да на основу спроводене истраге и предложених доказа изјаве сведока Саве Шарчевића, Мирослава Момчиловића, Лазара Радишића, Паје Бугарског и Милана Мацакање, те на основу есхумације Ђуре Киша и записника Секције број 158/98 од 25.02.1998. године, произилази оправдана сумња да је окр.Божо

141/37

Видаковић, након заробљавања Ђуру Киша убио на начин како је то описано у диспозитиву оптужнице.

У односу на кривично дело које се окр.Божо Видаковићу ставља на терет описано у тачки б) изреке оптужнице, одбрана је неоснована и у супротности са предложеним доказима, а усмерена на избегавање кривице, обзиром да је на основу спроведене истраге и предложених доказа изјаве сведока Милана Мацакање, Јове Личине, Бранислава Кнежевића, Лазара Радишића, Николе Витановића, Милене Гајдашевић, Николе Суботиновића, те есхумације, записника Секције број 187/98 за Андрију Готовца, записник Секције број 186/98 за Манду Бановић, записник Секције број 185/98 за Мару Кнежевић, записник Секције број 176/98 за Фрању Фучека, записник Секције број 175/98 за Марка Кнежевића, записник Секције број 175/98 за Недељка Готовца, записник Секције број 163/98 за Елизабету Готовац, сви од 26.02.1998. године у месту Тења, на локацији Бетин Двор, те својеручне белешке окривљеног Боже Видаковића у тегет роковнику број 52 произилази оправдана сумња да је окр.Божо Видаковић противзаконито затворио седам наведених цивила, а потом их одвезао након чега се оштећенима губи сваки траг све до фебруара 1992.године када је сведок Ђоко Бекић препознао оштећене Готовац чији су лешеве заједно са више других лешева пронађени на њиви иза улице Бранко Радичевић, чија су тела првобитно била покопана заједно са више других лешева у заједничкој гробници у Ћелијама, а касније сви оштећени есхумирани на локацији Бетин Двор.

Износећи своју одбрану окр. Жарко Чубрило негирао је извршења кривичног дела, навео је да није учествовао у оружаној побуни у Републици Хрватској нити да је учествовао у било којој врсти одбране Тење. Такође је навео да је 01. јула напустио своју кућу у Новој Тењи и да је био у неком плавом радничком оделу, да услед блокаде на Загребачкој улици није могао да се врати својој кући у Ново Тење и да је код Миловановић Драгољуба званог „Батела“ првих неколико дана живео. Навео је да је дана 07. јула 1991. године код њега била прекретница у глави јер је први пут у животу видео шта значи један крвави, оружани сукоб, где се „не зна ни ко пије, ни ко плаћа“ и да је наредног дана донео одлуку да не може остати у Тењу, те да је у наредних 24-48 сати потпуно напустио територију Славоније и отишао у Бачки Грачац код рођака Ђоке Обрадовића који је од Тења удаљен 60-так км, да је тих првих 7-8 дана у време када је боравио у Тењи 1991. године, није био ни у каквим војним, територијалним, полицијским или осталим структурама, да је у почетку у Тењи био полунаоружани народ и да то није била војска, те да нико никоме ништа није могао наредити, да нико није имао униформу, да је било лето и врућина и да се 1991. године ретко могло видети да неко има можда војну униформу, ону „СМБ“ и да су то биле групе самоорганизованих мештана из улица. Навео је да легалне полиције није било на почетку, и да мисли да је неко рекао: „Хајде, ти си стари предратни полицајац, скупи десетак наших полицајаца предратних“ и да не зна када је то било, да ли првих 8 дана, након 15 дана, након месец дана али да би се завео неки ред у селу, формирала се полиција. Такође је навео да су 07.07.1991. године у Загребачкој улици постављене барикаде и распоређени људи, да претпоставља да их је распоредио Јован Ребрача, као

142/37

командант одбране села и да је наведеног датума дошло до великог обрачуна и да је та граница на Загребачкој улици остала до краја 1991. године. Навео је да је кроз причу чуо да су постојали затвори за извршиоце кривичних дела и да је на почетку, тих места, где су људи притварани, било на више локација по селу и да по причи зна да су постојали стражари који су обезбеђивали затвор да не може нико ни да побегне, али да не може нико ни да уђе. Навео је да је Милан Мацакања, када га је срео, имао оружје, те да је радио за Штаб и био одмах ангажован у цивилној заштити да вози неко возило, да му није познато где је тих дана била команда, нити да је био у команди, да Мацакању испред никакве команде на улазу и излазу није срео, те да није знао до 07-08. јула 1991. године где се налази команда.

Оваква одбрана окривљеног је неоснована, у супротности са предложеним доказима и усмерена на избегавање кривице, обзиром да на основу спроводене истраге и предложених доказа изјаве сведока Милана Мацакање, Јове Личине, Ђорђа Момчиловића, Драгољуба Миловановића званог „Батела“, Миленка Двизца, Немање Јовчића, Бранислава Кнежевића, Лазара Радишића, Николе Витановића, Ђоке Бекића, Чедомира Вукашиновића, Илије Тинтора, Симе Бекића, Катарине Церенко, Звонка Пенића, Милене Гајдашевић, те на основу фотодокументације РХ МУП број ОКТР 563/2011 произилази оправдана сумња да се окр.Жарко Чубрило у спорном периоду налазио у Тењи, у време извршења предметног кривичног дела, да је био припадник ТО при Штабу ТО Тења, што се потврђује и наводима сведока, да су на почетку избијања сукоба имали радне комбинеzone а потом униформе, те према исказима сведока Јове Личине и Милана Мацакање, извршио убиство 11 цивила на сточном гробљу у близини Боботе, а према наводу сведока Жељка Ћелића и Миленка Двизца, да тела жртава никада нису пронађена обзиром да је опште познато да су тела у току ратних сукоба премештана.

На основу напред наведеног произилази да се у радњама окр.Боже Видаковића стичу сва битна обележја кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144. КЗ СРЈ и кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ, а у радњама окр.Жарка Чубрила стичу сва битна обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ, те сматрам да је оптужница против окр.Боже Видаковића и окр.Жарка Чубрила основана и на закону заснована.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА
ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ

Снежана Станојковић